Hertoets risicomanagement bij onder toezicht gestelde kinderen

Onderzoek bij Bureau Jeugdzorg Agglomeratie Amsterdam (BJAA)

Inspectie Jeugdzorg
Utrecht, juni 2011

Samenvatting

In 2009 heeft de Inspectie Jeugdzorg bij de bureaus jeugdzorg en de landelijk werkende instellingen onderzoek gedaan naar risicomanagement bij onder toezicht gestelde kinderen.
Het eindoordeel over Bureau Jeugdzorg Agglomeratie Amsterdam (BJAA) luidde dat BJAA risicomanagement onvoldoende systematisch toepaste voor de kinderen die onder haar toezicht zijn gesteld. Verbetering was nodig binnen de thema's deskundigheid, risico's inschatten en risico's beperken. Bij deze thema's zag de inspectie risico's voor de veiligheid van de ondertoezicht gestelde kinderen. Het thema overdracht voldeed aan de verwachtingen van de inspectie. De uitkomsten van het onderzoek waren voor de Inspectie Jeugdzorg in februari 2010 aanleiding om de sector Jeugdbescherming van BJAA, onder verscherpt toezicht te stellen.

In maart 2011 heeft de inspectie een hertoets uitgevoerd bij BJAA. De hertoets had betrekking op die thema's die in het onderzoek van 2009 als niet operationeel werden gekwalificeerd: deskundigheidsbevordering, risico's inschatten en risico's beperken. Operationeel wil zeggen dat het beleid aanwezig is én de medewerkers in de instelling het beleid kennen en er naar handelen.

Het eindoordeel van de inspectie luidt dat BJAA risicomanagement voldoende systematisch toepast voor de kinderen die onder haar toezicht zijn gesteld.
De eerder door de inspectie geconstateerde risico's zijn in voldoende mate afgenomen. BJAA scoort op vijf van de zeven indicatoren die in het onderzoek in 2009 niet operationeel waren inmiddels wel operationeel. De inspectie is positief over de deskundigheidsbevordering ten aanzien van risicomanagement en over het inschatten van risico's door BJAA. Hierin heeft BJAA een grote verbeterslag gemaakt. De inspectie heft op grond van deze bevindingen het verscherpt toezicht op.

De inspectie ziet echter nog wel belangrijke verbeterpunten ten aanzien van het beperken van risico's. De inspectie is van oordeel dat BJAA op operationeel niveau dient te functioneren wat betreft de toepassing van risicomanagement en beveelt BJAA daarom aan ervoor te zorgen dat de twee indicatoren, het maken en vastleggen van afspraken/eisen t.a.v. de veiligheid van het kind en het bewaken van het nakomen van gemaakte afspraken/veiligheidseisen, van het thema risico's beperken binnen zes maanden operationeel zijn.
De inspectie beveelt de stadsregio Amsterdam aan er op toe te zien dat BJAA deze aanbeveling opvolgt binnen de afgesproken termijn.

INHOUDSOPGAVE

Samenvatting 3
Hoofdstuk 1 Inleiding 7
Hoofdstuk 2 Oordeel en onderbouwing 9
Deskundigheidsbevordering 10
2.1 Risico's inschatten 10
2.2 Risico's beperken 12
Hoofdstuk 3 Eindoordeel en aanbevelingen 15
3.1 Eindoordeel 15
3.2 Aanbevelingen 16
Bijlage 1 Beoordelingskader Risicomanagement 17

Hoofdstuk 1 Inleiding

Aanleiding hertoets

De inspectie vindt het van groot belang dat de jeugdbescherming zicht heeft op risico's voor de veiligheid van het onder toezicht gestelde kind en alert blijft op mogelijke nieuwe risico's die zich tijdens de ondertoezichtstelling kunnen voordoen. Het onderzoeken, taxeren en beperken van het risico op voor het kind ernstige bedreigende gebeurtenissen wordt aangeduid met de term risicomanagement.

De Inspectie Jeugdzorg heeft op verzoek van de Minister voor Jeugd en Gezin in het najaar van 2009 landelijk onderzoek uitgevoerd naar het toepassen van risicomanagement bij onder toezicht gestelde kinderen. Het onderzoek is uitgevoerd bij de vijftien bureaus jeugdzorg en drie landelijk werkende gezinsvoogdij instellingen.

Op basis van dit onderzoek heeft de inspectie geconcludeerd dat het merendeel van de bureaus jeugdzorg en de landelijk werkende instellingen risicomanagement voldoende systematisch toepassen voor de kinderen die onder hun toezicht zijn gesteld. Twaalf van de achttien onderzochte instellingen voldeden aan de verwachtingen van de inspectie. Zes instellingen voerden risicomanagement nog onvoldoende systematisch uit, waaronder BJAA.[1] In een eerder onderzoek (2008) naar risicomanagement bij BJAA luidde het eindoordeel eveneens dat BJAA risicomanagement onvoldoende uitvoerde.[2] De uitkomsten van het tweede onderzoek naar risicomanagement bij BJAA zijn voor de inspectie aanleiding geweest om BJAA voor de periode van een jaar onder verscherpt toezicht te stellen voor wat betreft de sector jeugdbescherming. De inspectie oordeelde dat BJAA veel diende te verbeteren binnen de thema's deskundigheidsbevordering, risico's inschatten en risico's beperken. Bij deze thema's zag de inspectie risico's voor de veiligheid van de onder toezicht gestelde kinderen. De inspectie heeft BJAA gevraagd om een verbeterplan op te stellen.

De hertoets

De hertoets is verricht aan de hand van hetzelfde beoordelingskader dat is gebruikt bij het onderzoek in 2009 (zie bijlage 1). In het beoordelingskader zijn de verwachtingen van de inspectie uitgewerkt aan de hand van vier criteria:

- de instelling voorziet in deskundigheidsbevordering van medewerkers met betrekking tot risicomanagement;
- de instelling voert risico-inschattingen systematisch uit;
- de instelling handelt systematisch bij het beperken van risico's;
- de instelling gaat systematisch om met interne en externe overdrachten.

[1] Risicomanagement bij onder toezicht gestelde kinderen: Onderzoek bij Bureau Jeugdzorg Agglomeratie Amsterdam (BJAA) (januari 2010).
[2] Risicomanagement in de jeugdbescherming bij Bureau Jeugdzorg Agglomeratie Amsterdam (oktober 2008).

De criteria zijn nader uitgewerkt in indicatoren. Bij het oordeel van de inspectie is gebruik gemaakt van een driepuntsschaal: "afwezig", "aanwezig" en "operationeel". Deze scores houden kort gezegd in:

- *afwezig*: er is geen beleid of het aanwezige beleid is te onvolledig/onduidelijk om de medewerkers van de instelling informatie te geven die hen kan leiden;
- *aanwezig*: er is volledig/duidelijk beleid, dat de medewerkers van de instelling voldoende informatie geeft die hen kan leiden;
- *operationeel*: het beleid is aanwezig én de medewerkers in de instelling kennen het beleid en handelen ernaar.

De hertoets was gericht op de drie thema's die in het onderzoek van 2009 niet als operationeel werden gekwalificeerd: deskundigheidsbevordering, risico's inschatten en risico's beperken. Het thema 'overdracht' is bij de hertoets niet meegenomen, omdat BJAA bij het onderzoek in 2009 op beide indicatoren van dit thema al een score operationeel kreeg.

De inspectie heeft in maart 2011 bij BJAA de hertoets uitgevoerd. Deze hertoets bestond uit de volgende onderdelen: een groepsinterview met gezinsvoogden, een groepsinterview met gedragsdeskundigen en teamleiders, een analyse van tien dossiers en het bijwonen van een multidisciplinair overleg. Voor alle onderdelen van de hertoets zijn gestructureerde vragenlijsten gebruikt. De hertoets is uitgevoerd op twee locaties van BJAA, waarbij vertegenwoordigers van de overige locaties van BJAA aanwezig waren.

Leeswijzer

Dit rapport geeft de resultaten weer van de hertoets van de Inspectie Jeugdzorg bij BJAA. In Hoofdstuk 2 staan de bevindingen van de inspectie over het toepassen van risicomanagement door BJAA bij onder toezicht gestelde kinderen. In Hoofdstuk 3 geeft de inspectie haar eindoordeel en doet zij aanbevelingen aan BJAA en de stadsregio Amsterdam. In Bijlage 1 staat het beoordelingskader, waarin de thema's zijn beschreven waarop de inspectie heeft getoetst.

Hoofdstuk 2 Oordeel en onderbouwing

Inleiding

Dit hoofdstuk bevat drie paragrafen die gewijd zijn aan de criteria uit het beoordelingskader, waarvan de indicatoren bij het onderzoek in 2009 niet operationeel bleken te zijn: deskundigheidsbevordering, risico's inschatten en risico's beperken. Elke paragraaf begint met een tabel, met daarin de uitwerking van het criterium in indicatoren en de scores van de inspectie per indicator, hierna volgt steeds een onderbouwing van de scores.

Algemeen

Bij BJAA heeft in 2010 een reorganisatie plaatsgevonden. Er wordt nu gewerkt vanuit basisteams of maatschappen[3], doorgaans bestaande uit vier à vijf gezinsvoogden. Deze basisteams komen ongeveer eens per twee weken tot eens per maand bijeen. In sommige teams wordt ook met koppels van gezinsvoogden gewerkt, die zaken met elkaar delen. De gezinsvoogden worden inhoudelijk begeleid door gedragswetenschappers. De teammanagers sturen op het proces van de casuïstiek. De functie van werkbegeleider bestaat niet meer sinds 1 november 2010.
In het primaire proces wordt toegewerkt naar gezinsmanagement; het weghalen van de schotten tussen de afdelingen toegang, jeugdreclassering en jeugdbescherming. Centrale gedachte hierachter is dat een gezin slechts te maken heeft met één werker van BJAA, ongeacht het (juridisch) kader dat de aanleiding vormt van het contact met BJAA.
Op dit moment zijn er per locatie nog verschillen in de mate van implementatie van de reorganisatie, die tevens leiden tot verschillen in de uitvoering van het risicomanagement. Zo zijn er verschillen ten aanzien van de inzet van de gedragswetenschapper en de uitvoering van de werkzaamheden van de teammanager. Doorgaans is er casuïstiekbespreking met de gedragswetenschapper binnen een MDO (multidisciplinair overleg) maar in een enkel team sluit de gedragswetenschapper aan bij de basisteams om casuïstiek te bespreken. Ook speelt de omvang van een team en de mate van beschikbaarheid van de teammanager of de gedragsdeskundige een rol in de verschillen die er zijn. Tot slot is het beschikbare zorgaanbod in de regio mede bepalend voor diversiteit aan mogelijkheden die een gezinsvoogd heeft om de risico's binnen een gezin te beperken.

[3] in het rapport wordt verder over basisteams gesproken

Deskundigheidsbevordering

Criterium **De instelling voorziet in deskundigheidsbevordering van medewerkers m.b.t. risicomanagement**	**In 2009**			**In 2011**		
Indicator	Afwezig	Aanwezig	Operationeel	Afwezig	Aanwezig	Operationeel
Scholing medewerkers in de uitvoering van risicomanagement		√				√

Onderbouwing

BJAA heeft een opleidingsplan (door BJAA omschreven als een leerlijn) opgesteld waarbinnen zowel gezinsvoogden als gedragswetenschappers de afgelopen periode getraind zijn in de Deltamethode en in risicomanagement. Voor de Deltamethode hebben gezinsvoogden drie trainingen gevolgd en voor risicomanagement twee trainingen. Gedragswetenschappers hebben een eigen training risicomanagement gevolgd. Op een aantal locaties zijn ook trainingen voor de LIRIK (het risicotaxatie instrument dat BJAA gebruikt) geweest. Medewerkers zijn positief over de trainingen.

2.1 Risico's inschatten

Criterium **De instelling voert risico-inschattingen systematisch uit**	**In 2009**			**In 2011**		
Indicatoren	Afwezig	Aanwezig	Operationeel	Afwezig	Aanwezig	Operationeel
Risico-inschattingen volgens standaard werkwijze	√					√
Vaste momenten waarop risico-inschattingen plaatsvinden			√			√
Criteria om risico's opnieuw in te schatten buiten de vaste momenten		√				√
Multidisciplinaire besluitvorming bij risico-inschattingen		√				√
Vastleggen van risico-inschattingen	√					√

Onderbouwing

Risico-inschattingen volgens standaard werkwijze
De eerste risico-inschatting in zaken maakt een werker op basis van het raadsrapport, informatie van de ouders en het kind zelf, hulpverleners en het netwerk van het kind. De risico-inschatting wordt besproken in het basisteam.
BJAA werkt sinds een jaar met de LIRIK als risicotaxatie-instrument. In nieuwe zaken wordt bij aanvang van de hulpverlening een LIRIK afgenomen. Het eindoordeel van de LIRIK wordt overgenomen in het eerste Plan van Aanpak. Het Plan van Aanpak wordt altijd besproken met de ouders en het kind.
Ook bespreken medewerkers de risico's die zij signaleren met ouders. De LIRIK bespreken zij niet standaard met de ouders omdat zij deze niet toegankelijk vinden voor de cliënt. Dit komt mede omdat de LIRIK de nadruk legt op het wel/niet aanwezig zijn van kindermishandeling. De LIRIK doet geen expliciete uitspraak over de mate van veiligheid van een kind.
Medewerkers vinden het invullen van de LIRIK niet eenvoudig. Zij zien wel de meerwaarde ervan in omdat het wordt gebruikt om systematisch na te denken over risico's voor het kind.

Vaste momenten waarop risico-inschattingen plaatsvinden
Er zijn vaste momenten waarop een risico-inschatting wordt gemaakt met behulp van de LIRIK. Dat gebeurt na zes weken met het vaststellen van het Plan van Aanpak en voorafgaand aan verlengingen/ afsluitingen ondertoezichtstelling. Dat is dus minimaal twee keer per jaar.

Criteria om risico's opnieuw in te schatten buiten de vaste momenten
Of medewerkers risico's opnieuw inschatten, wanneer de omstandigheden van een kind wijzigen (zoals bij een wisseling van de gezinssamenstelling) of wanneer zij signalen van onveiligheid krijgen is in eerste instantie persoonsafhankelijk. Als een medewerker signalen van risico's ziet worden deze in eerste instantie besproken met collega's in het basisteam. Wanneer het nodig is wordt in een extra MDO de signalen van risico's besproken. Voorafgaand aan de bespreking in het MDO, wordt opnieuw een LIRIK ingevuld of de bestaande aangepast. Tussendoor wordt er ook veel bilateraal overlegd met de gedragswetenschapper over signalen van mogelijke risico's. De gedragswetenschapper is doorgaans goed toegankelijk voor de medewerker.

Multidisciplinaire besluitvorming bij risico-inschattingen
Signalen van risico's worden gedeeld met collega's, in eerste instantie binnen het basisteam. De risico-inschatting, de LIRIK en het Plan van Aanpak worden, na te zijn voorbesproken in het basisteam, altijd besproken in een MDO en vervolgens, inclusief mogelijke aanvullingen/ wijzigingen, vastgesteld. In het MDO zit altijd een gedragswetenschapper en vaak een collega gezinsvoogd. In het MDO worden de belangrijke beslissingen (kernbeslissingen) genomen ten aanzien van het kind. Er is twee tot drie keer per week een gelegenheid tot een MDO. Op een enkele locatie wordt het MDO in het basisteam gehouden. Door het verdwijnen van de werkbegeleider (sinds de reorganisatie) zoeken werkers elkaar en de gedragswetenschapper nu meer op om te overleggen.

Het niveau waarop casuïstiek in het MDO besproken wordt is per locatie verschillend. De besluitvorming ten aanzien van het vaststellen van risico's en het in gang zetten van acties om gesignaleerde risico's te beperken gaat niet overal doortastend en lijkt persoonsafhankelijk.

Vastleggen van risico-inschattingen
Van de basisteam overleggen wordt op sommige locaties een verslag gemaakt. In een basisteam worden het Plan van Aanpak en de LIRIK voorbereid. Dan komt het in het MDO waar het wordt vastgesteld en vastgelegd. Er zit een secretaris bij het MDO die de besluiten en te ondernemen acties direct vastlegt in IJ[4]. De LIRIK bevat een eindoordeel over de veiligheid van het kind, dat integraal wordt overgenomen in het Plan van Aanpak. In het Plan van Aanpak worden ook ontwikkelingsuitkomsten en veiligheidseisen vastgelegd. De werkers geven aan dat er wel veel papierwerk is bij gekomen en dat dit ten koste gaat van de contacttijd met de cliënt.

2.2 Risico's beperken

Criterium **De instelling handelt systematisch bij het beperken van risico's**	**In 2009**			**In 2011**		
Indicatoren	Afwezig	Aanwezig	Operationeel	Afwezig	Aanwezig	Operationeel
Richtlijnen hoe te handelen bij een verhoogd risico voor de veiligheid			√			√
Maken en vastleggen van afspraken/ eisen t.a.v. de veiligheid van het kind		√			√	
Bewaken van het nakomen van gemaakte afspraken/ veiligheidseisen		√			√	
Multidisciplinaire afspraken/ veiligheidseisen			√			√

Onderbouwing

Richtlijnen hoe te handelen bij een verhoogd risico voor de veiligheid
De richtlijnen hoe te handelen bij een verhoog risico zijn gekoppeld aan de Deltamethode. Er wordt na onderling overleg tussen gedragswetenschapper en de gezinsvoogd opnieuw een LIRIK ingevuld en een kernbeslissing genomen in een MDO ten aanzien van de veiligheid van een kind. Om daadwerkelijk risico's te beperken wordt er vaak hulp van derden (zorgaanbieders) ingezet en daarin worden veiligheidseisen voor het kind van BJAA vertaald. Zorgaanbieders hebben doorgaans hun eigen Plan van Aanpak waarin de eisen van BJAA worden opgenomen.

Maken en vastleggen van afspraken/ eisen t.a.v. de veiligheid van het kind

[4] Digitaal documentatie systeem voor het primair proces

Veiligheidseisen worden beschreven in het Plan van Aanpak. Dit plan is vaak erg uitgebreid en bevat veel hulpverleningsjargon. De taal is gericht op andere hulpverleners en de rechtbank en niet op de ouders. Afspraken en eisen worden in een indicatiebesluit gezet waar hulpverleners (van zorgaanbieders) verder mee aan de slag kunnen gaan. Op sommige locaties noteren gezinsvoogden afspraken en eisen ook in de actie agenda, aan het eind van het Plan van Aanpak. Maar weinigen werken dynamisch met de actie agenda, namelijk door deze gedurende het verloop van de hulpverlening te bespreken met de ouders en het kind en de bereikte doelen en acties te noteren. Voor ouders werkt dit vaak prettig en overzichtelijk. Anderen noteren de eisen en afspraken in het contactjournaal, of zetten de veiligheidseisen in een brief die ouders moeten tekenen. Veel van de ondernomen acties worden vastgelegd in contactjournaals. Voorheen werden alle acties genoteerd, maar nu trachten medewerkers meer de stand van zaken weer te geven omdat er te veel tijd gaat zitten in het noteren van alle afzonderlijke handelingen.

Bewaken van het nakomen van gemaakte afspraken/ veiligheidseisen

Het zijn vaak de hulpverleners van zorgaanbieders, die veel meer in het gezin komen dan de gezinsvoogden, die in eerste instantie de veiligheidseisen bewaken. Wanneer er geen andere hulpverleners in het gezin zijn doet de gezinsvoogd dat zelf, door telefonisch contact te leggen of op huisbezoek te gaan.

Zoals eerder gesteld werken echter maar weinig gezinsvoogden dynamisch met de actie agenda. Ook al verlangt BJAA van de medewerkers dat zij werken met de actie agenda, het is in de praktijk aan de gezinsvoogd op welke wijze hij de gemaakte afspraken en veiligheidseisen bewaakt en er in de basisteams verantwoording over aflegt. De gedragswetenschappers bewaken de veiligheidseisen die voor een kind gesteld zijn ook, echter slechts twee keer per jaar, bij de bespreking van een casus in een MDO. De teammanager krijgt een rol hierin, via periodieke planningsgesprekken met gezinsvoogden, maar dit is nog niet zichtbaar in de praktijk. Zo wordt op sommige locaties periodiek de gehele caseload in het basisteam of met de teammanager besproken en op sommige locaties nog niet.

Multidisciplinaire afspraken/ veiligheidseisen

In het basisteam en in de MDO's komen de veiligheidseisen aan de orde via het bespreken van het Plan van Aanpak en de voortgang in zaken. Er is daarnaast veel bilateraal overleg met de gedragswetenschappers, die vaak dicht bij en makkelijk benaderbaar zijn. De veiligheidseisen komen altijd opnieuw aan bod in het MDO. Er is ook een MDO+ waarbij er overleg over kinderen is met de zorgaanbieder. Hier komen ook altijd veiligheidseisen aan bod.

Hoofdstuk 3 Eindoordeel en aanbevelingen

In dit hoofdstuk geeft de Inspectie Jeugdzorg haar eindoordeel over de mate waarin BJAA systematisch risicomanagement toepast bij onder toezicht gestelde kinderen. Daarna volgt een aanbeveling aan BJAA en aan de stadsregio Amsterdam.

3.1 Eindoordeel

De inspectie verwacht van bureaus jeugdzorg en landelijk werkende instellingen dat medewerkers geschoold zijn in het uitvoeren van risicomanagement, dat zij systematisch risico's voor de veiligheid van onder toezicht gestelde kinderen inschatten en dat zij deze risico's beperken. Daarnaast dient er systematisch informatieoverdracht plaats te vinden bij zowel interne overdrachten van een ondertoezichtstelling (binnen een instelling) als bij externe overdrachten (tussen instellingen).

Het eindoordeel van de inspectie luidt dat BJAA risicomanagement voldoende systematisch toepast voor de kinderen die onder haar toezicht zijn gesteld.
De eerder door de inspectie geconstateerde risico's zijn in voldoende mate afgenomen. BJAA scoort op vijf van de zeven indicatoren die in het onderzoek in 2009 nog niet operationeel waren inmiddels wel operationeel. De inspectie heft op grond van deze bevindingen het verscherpt toezicht op. De inspectie ziet echter nog wel belangrijke verbeterpunten ten aanzien van het beperken van risico's. Deze verbeteringen moeten binnen zes maanden gerealiseerd zijn.

De inspectie is ***positief*** over de volgende thema's:

Deskundigheidsbevordering
Het is duidelijk zichtbaar dat BJAA heeft geïnvesteerd in het opleiden van medewerkers in de uitvoering van risicomanagement. Er is een opleidingsplan door BJAA ontwikkeld om alle medewerkers van BJAA te scholen in ondermeer de algemene Deltamethode, en specifiek in het toepassen van risicomanagement en het invullen en interpreteren van de LIRIK. De gezinsvoogden, gedragswetenschappers en teammanagers hebben de leerlijn gevolgd en beschikken over voldoende kennis om het risicomanagement toe te passen.

Risico's inschatten
Medewerkers zijn alert op signalen van risico's en delen deze signalen met collega's in een basisteam en de gedragswetenschapper. Of er daadwerkelijk sprake is van een risico wordt ingeschat met behulp van een risicotaxatie instrument, de LIRIK. Deze wordt vervolgens systematisch besproken in een MDO waar altijd een gedragswetenschapper aan deelneemt. De doortastendheid waar mee het MDO wordt gedaan is persoonsafhankelijk en blijft een punt van aandacht voor BJAA.

Verbetering is nodig binnen het volgende thema:

Risico's beperken
Er is nog aanzienlijke verbetering nodig binnen het thema risico's beperken. De inspectie heeft geconcludeerd dat het vastleggen en bewaken van gemaakte afspraken en besluiten niet systematisch gebeurt. De wijze waarop afspraken en besluiten worden vastgelegd is persoonsafhankelijk en niet eenduidig herleidbaar in de dossiers.
Bij gesignaleerde risico's worden acties uitgezet om deze risico's te beperken, doorgaans door het inzetten van hulp vanuit de zorgaanbieders. De risico's worden echter niet altijd vertaald naar concrete acties in de actie agenda en zijn daardoor mogelijk niet goed in beeld bij ouders en kind, maar ook niet bij de gezinsvoogd zelf. Het bewaken van het nakomen van afspraken ten aanzien van de veiligheid van het kind is nog niet goed geborgd bij omdat de wijze waarop gezinsvoogden dit doen persoonsafhankelijk is en een gedragswetenschapper of teammanager dit nog niet op elke locatie met regelmaat bewaakt.

3.2 Aanbevelingen

De inspectie beveelt BJAA aan ervoor te zorgen dat de twee indicatoren van het thema risico's beperken binnen zes maanden operationeel zijn. Het gaat daarbij om het vaststellen en vastleggen van veiligheidsrisico's ten aanzien van het kind, bij voorkeur in de actie agenda die bij de Deltamethode hoort. En het gaat vervolgens om het bewaken van het nakomen van de afspraken/ veiligheidseisen ten aanzien van het kind, door regelmatig de voortgang ten aanzien van de afspraken/ veiligheidseisen te bespreken, zowel met de cliënt als multidisciplinair.
De inspectie beveelt de stadsregio Amsterdam aan er op toe te zien dat BJAA deze aanbeveling opvolgt binnen de afgesproken termijn.

Bijlage 1 Beoordelingskader Risicomanagement

Op basis van het toetsingskader komt de inspectie tot haar oordeel over de kwaliteit van het handelen van de instellingen op de onderzochte thema's per indicator. De instelling krijgt een score voor elke indicator in één van de volgende drie categorieën[5]:

- Afwezig; dit wil zeggen dat er geen beleid is of dat het aanwezige beleid zo onvolledig/onduidelijk is dat het beleid geen informatie geeft aan de medewerkers van de instelling die hen kan leiden;
- Aanwezig; dit wil zeggen dat er volledig/duidelijk beleid is dat voldoende informatie geeft aan de medewerkers van de instelling die hen kan leiden;
- Operationeel; dit wil zeggen dat het beleid voldoende is (zie hierboven onder "aanwezig") en dat de medewerkers in de instelling het beleid kennen en ernaar handelen; de score operationeel vooronderstelt dus dat het beleid voldoet aan de omschrijving onder "aanwezig".

Het thema 'overdracht' is niet in het onderzoek van 2011 betrokken, omdat BJAA bij het onderzoek in 2009 op beide indicatoren van dit thema al een score operationeel kreeg. Deze indicatoren zijn in de bijlage dan ook in de grijze kleur weergegeven.

Toelichting op scoreclassificaties per indicator[6]

thema Deskundigheidsbevordering

Criterium; BJZ/LWI voorziet in deskundigheidsbevordering van medewerkers m.b.t. risicomanagement

Indicator	*Afwezig*	*Aanwezig*	*Operationeel*	*Minimale criteria*
1. Medewerkers zijn geschoold in de uitvoering van risicomanagement.	Het beleid beschrijft niet dat medewerkers geschoold worden in het uitvoeren van risicomanagement, dan wel de omschrijving is onvolledig/onduidelijk.	In het beleid staat dat medewerkers geschoold worden in het uitvoeren van risicomanagement.	**Medewerkers zijn geschoold in het uitvoeren van risicomanagement.**	Minimaal 90% van de gezinsvoogden die langer dan een jaar in dienst zijn. Er is een opleidingsplan.

[5] De inspectie verwacht niet dat de instellingen het niveau *geborgd* hebben bereikt voor de toepassing van risicomanagement. De implementatie van risicomanagement (meestal als onderdeel van de implementatie van de Deltamethode) is bij de meeste instellingen namelijk nog gaande of pas recent afgerond. Geborgd houdt in dat leidinggevenden in de instelling zorgen voor informatie, controle en bijsturing van de medewerkers én zorgen dat het beleid en de uitvoering periodiek geëvalueerd en zo nodig verbeterd wordt, dus dat de instelling op instellingsniveau leert van haar ervaringen; hiervoor is het nodig dat op onderdelen geregistreerd wordt wat er gebeurt. De score geborgd vooronderstelt dat het beleid voldoet en dat de medewerkers het beleid in de praktijk brengen.

[6] De score van BJAA per indicator is vetgedrukt.

Thema Risico's inschatten

Criterium: De instelling voert risico-inschattingen systematisch uit

Indicator	*Afwezig*	*Aanwezig*	*Operationeel*	*Minimale criteria*
1.Risico-inschattingen volgens standaard werkwijze	Het beleid beschrijft niet hoe risico-inschattingen standaard plaatsvinden tijdens de ots, en hoe hierbij een gestandaardi-seerd instrument te gebruiken, dan wel de omschrijving is onvolledig/ onduidelijk.	Het beleid beschrijft hoe risico-inschattingen standaard plaatsvinden tijdens de ots, in ieder geval hoe hierbij een gestandaardiseerd instrument te gebruiken.	**Medewerkers weten hoe risico-inschattingen tijdens de ots moeten plaatsvinden en hoe hierbij een gestandaardiseerd instrument te gebruiken en werken overeenkomstig.**	- Actief informatie verzamelen: in ieder geval betrekken (formeel en informeel) netwerk - Kind zelf zien - Gestandaardiseerd instrument
2. Vaste momenten waarop risico-inschattingen plaatsvinden	Het beleid beschrijft niet op welke vaste momenten risico-inschattingen plaatsvinden tijdens de ondertoezichtstelling, dan wel de omschrijving is onvolledig/onduidelijk.	Het beleid beschrijft op welke momenten risico-inschattingen standaard plaatsvinden tijdens de ots.	**Medewerkers weten op welke momenten risico-inschattingen tijdens de ots moeten plaatsvinden en werken overeenkomstig.**	Vaste momenten, in ieder geval: - Bij aanvang ots - Bij aanvraag verlenging of beëindiging ots/ bij evaluatie pva
3. Criteria om risico's opnieuw in te schatten buiten de vaste momenten	Het beleid beschrijft niet de criteria op grond waarvan risico's opnieuw moeten worden ingeschat buiten deze vaste momenten dan wel de omschrijving is onvolledig/ onduidelijk.	Het beleid beschrijft de criteria op grond waarvan risico's opnieuw moeten worden ingeschat buiten de vaste momenten.	**Medewerkers kennen deze criteria en werken overeenkomstig.**	- Bij life-events, (bijvoorbeeld wisseling samenstelling gezin; verhuizing). - Bij signalen, meldingen van onveiligheid, kindermishandeling - Bij aanvraag en beëindiging uhp
4. Multidisciplinaire besluitvorming bij risico-inschattingen	Het beleid beschrijft niet hoe bij risico-inschattingen multidisciplinaire besluitvorming plaatsvindt, dan wel de omschrijving is onvolledig/ onduidelijk.	Het beleid beschrijft hoe bij risico-inschattingen multidisciplinaire besluitvorming plaatsvindt	**Medewerkers weten hoe bij risico-inschattingen multidisciplinaire besluitvorming plaatsvindt en werken overeenkomstig.**	*Gezinsvoogden*: brengen iedere risico-inschatting in mdo in. *Gedragsdeskundigen/ teamleiders/ praktijkleiders* bewaken dat: - Risico-inschattingen multidisciplinair worden besproken Zichtbaar in kinddossiers: - Minimaal: risico-inschatting besproken met praktijkleider/ teamleider, naast de gezinsvoogd

				- Bij voorkeur: risico-inschatting besproken met een gedragsdes-kundige, naast de gezinsvoogd
5. Vastleggen van risico-inschattingen	Het beleid beschrijft niet hoe uitkomsten van risico-inschattingen in de dossiers worden vastgelegd, dan wel de omschrijving is onvolledig/ onduidelijk.	Het beleid beschrijft hoe uitkomsten van risico-inschattingen in de dossiers worden vastgelegd.	**Medewerkers weten hoe de uitkomsten van de risico-inschattingen vastgelegd moeten worden in de dossiers en werken overeenkomstig.**	*Gezinsvoogden* leggen risico-inschattingen, inclusief een eindoordeel, vast in de dossiers. *Gedragsdeskundigen/ teamleiders/ praktijkleiders*: bewaken dat risico-inschattingen, inclusief een eindoordeel, in de dossiers worden vastgelegd Zichtbaar in kinddossiers: - Welke risico's - Eindoordeel: hoe bedreigend

Thema Risico's beperken

Criterium: De instelling handelt systematisch bij het beperken van risico's

Indicator	*Afwezig*	*Aanwezig*	*Operationeel*	*Minimale criteria*
1. Richtlijnen hoe te handelen bij verhoogd risico voor de veiligheid	Het beleid beschrijft niet hoe te handelen bij een verhoogd risico voor de veiligheid van het kind en/of (een vermoeden van) kindermishandeling, dan wel de omschrijving is onvolledig/ onduidelijk.	Het beleid beschrijft hoe te handelen bij een verhoogd risico.	**De medewerkers weten hoe te handelen bij een verhoogd risico en werken overeenkomstig.**	*Gezinsvoogden* handelen conform de richtlijnen bij een verhoogd risico voor het kind en/of (een vermoeden van) kindermishandeling. *Gedragswetenschappers/teamleiders/ praktijkleiders* bewaken het handelen bij een verhoogd veiligheidsrisico conform richtlijnen. Conform richtlijnen: - Handelen bijstellen nav risicotaxatie. - Actief betrekken en activeren opvoeders en (formeel en

				informeel) netwerk.
2. Maken en vastleggen van afspraken/eisen t.a.v. de veiligheid kind	Het beleid beschrijft niet dat bij geconstateerde veiligheids-risico's afspraken/eisen t.a.v. de veiligheid van het kind worden gemaakt/gesteld en worden vastgelegd in de dossiers, dan wel de omschrijving is onvolledig/onduidelijk.	**Het beleid beschrijft dat bij geconstateerde veiligheidsrisico's afspraken/eisen t.a.v. de veiligheid van het kind worden gemaakt/gesteld en worden vastgelegd in de dossiers.**	Medewerkers weten dat bij geconstateerde risico's afspraken moeten worden gemaakt/eisen moeten worden gesteld t.a.v. de veiligheid van het kind, dat deze moeten worden vastgelegd in de dossiers en werken overeenkomstig.	*Gezinsvoogden* maken concrete afspraken/stellen concrete eisen t.a.v. de veiligheid van het kind en leggen deze vast in het dossier. *Gedragswetenschappers/ teamleiders/ praktijkleiders* bewaken dat concrete afspraken worden gemaakt/ concrete eisen worden gesteld t.a.v. de veiligheid van het kind en dat deze worden vastgelegd in dossiers. Opvoeders (schriftelijk) informeren over afspraken.
3. Bewaken van het nakomen van gemaakte afspraken/veiligheidseisen	Het beleid beschrijft niet dat gemaakte afspraken/eisen t.a.v. de veiligheid van het kind worden bewaakt, dan wel de omschrijving is onvolledig/ onduidelijk	**Het beleid beschrijft dat gemaakte afspraken/eisen t.a.v. de veiligheid van het kind worden bewaakt.**	Medewerkers weten dat gemaakte afspraken/eisen t.a.v. de veiligheid van het kind moeten worden bewaakt en werken overeenkomstig.	*Gezinsvoogden* bewaken het nakomen van de gemaakte afspraken/eisen. *Gedragswetenschappers/ teamleiders/ praktijkleiders* zien hier op toe.
4. Multidisciplinaire afspraken/veiligheidseisen	Het beleid beschrijft niet hoe bij geconstateerde veiligheids-risico's afspraken over het handelen multidisciplinair gemaakt moeten worden, dan wel de omschrijving is onvolledig/onduidelijk.	Het beleid beschrijft hoe bij geconstateerde veiligheidsrisi-co's afspraken multidisciplinair gemaakt worden.	**Medewerkers weten hoe bij geconstateerde veiligheidsri-sico's afspraken over het handelen multidisciplinair gemaakt moeten worden en werken overeenkomstig.**	*Gezinsvoogden* betrekken de gedragswetenschappers/teamleiders/ praktijkleiders bij de besluitvorming. *Gedragswetenschappers/ teamleiders/ praktijkleiders* bewaken dat bij geconstateerde veiligheidsrisico's afspraken/eisen t.a.v. de veiligheid van het kind multidisciplinair worden gemaakt.

Thema Overdracht

Criterium: De instelling gaat systematisch om met interne en externe overdrachten

Indicator	*Afwezig*	*Aanwezig*	*Operationeel*	*Minimale criteria*
1. Schriftelijk informatie uitwisseling over de risico's bij interne en externe overdracht	Het beleid beschrijft niet dat bij interne of externe overdracht schriftelijk informatie moet worden uitgewisseld over risico's en wat er gedaan is om deze te beperken, dan wel de omschrijving is onvolledig/ onduidelijk.	Het beleid beschrijft dat bij interne of externe overdracht schriftelijk informatie moet worden uitgewisseld over de risico's en wat er gedaan is om deze te beperken.	Medewerkers weten dat bij interne/externe overdracht schriftelijk informatie moet worden uitgewisseld over de risico's en wat er gedaan is om deze te beperken en werken overeenkomstig.	*Gezinsvoogden* weten dat bij overdracht schriftelijk informatie moet worden uitgewisseld over de risico's en wat er gedaan is om die te beperken en handelen overeenkomstig. *Gedragswetenschappers/ teamleiders/ praktijkleiders* bewaken dat bij overdracht schriftelijk informatie wordt uitgewisseld over de risico's en wat er gedaan is om deze te beperken.
2. Mondelinge of telefonische informatie-uitwisseling over de risico's bij een verhoogd risico	Het beleid beschrijft niet dat bij een verhoogd risico mondeling/ telefonisch informatie over de risico's en de ondernomen/te ondernemen acties wordt uitgewisseld, dan wel de omschrijving is onvolledig/ onduidelijk.	In het beleid staat dat bij een verhoogd risico mondeling/ telefonisch informatie over de risico's en de ondernomen/te ondernemen acties wordt uitgewisseld.	Medewerkers weten dat bij een verhoogd risico mondeling/ telefonisch informatie moet worden uitgewisseld over de risico's en de ondernomen/te ondernemen acties en werken overeenkomstig.	*Gezinsvoogden* weten dat bij een verhoogd risico mondeling of telefonisch informatie over de risico's en de ondernomen/te ondernemen acties moet worden uitgewisseld en handelen overeenkomstig. *Gedragswetenschappers/ teamleiders/ praktijkleiders* bewaken dat bij een verhoogd risico mondeling of telefonisch informatie over de risico's en de ondernomen/te ondernemen acties wordt uitgewisseld.